

DATUM
2018-11-26DNR
OSN/2018:276**Yttrande**

Regeringskansliet

Remissvar – Betänkande av utredningen om faderskap och föräldraskap (SOU: 2018:68) – Nya regler om faderskap och föräldraskap**Sammanfattning av ärendet**

Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att se över delar av föräldrabalkens regler om fastställande av faderskap och föräldraskap. Förslagen innebär att presumtionsregeln som i dag gäller när modern är gift med en man även ska gälla när modern är gift med en kvinna, när ett barn tillkommit via assisterad befruktning samt när en eller båda föräldrarna har ändrat sin könstillhörighet. Vidare föreslås att det ska bli möjligt för föräldrar som inte är gifta att bekräfta faderskap och föräldraskap elektroniskt inom 14 dagar från barnets födsel. Den elektroniska bekräftelsen ska göras i ett system som tillhandahålls och administreras av Skatteverket. Socialnämndens ansvar att utreda och fastställa faderskap träder in i de fall faderskapet eller föräldraskapet inte har bekräftats efter 14 dagar. Förslag läggs också på att endast Rättsmedicinalverket ska kunna genomföra rättsgenetiska undersökningar och samtidigt gå från att vara avgiftsfinansierad till att bli anslagsfinansierad. Utredningen föreslår att de ökade kostnaderna för staten, Skatteverket och Rättsmedicinalverket, ska finansieras genom medel från utgiftsområde 25 (Allmänna bidrag till kommuner). De nya reglerna beräknas träda i kraft 1 januari 2021. Lidingö stad har beretts tillfälle att yttra sig och ställer sig positiv till utredningens förslag.

Lidingö stads synpunkter

Lidingö stad är positiva till att denna översyn av föräldrabalken har gjorts. Utredningen är väl genomförd och har tagit upp flera viktiga perspektiv som speglar ett modernt och inkluderande förhållningssätt till hur familjer kan se ut i dag. Att barnperspektivet är väl integrerat i de överväganden som har gjorts är också positivt.

Föräldraskapspresumtionen enligt 1 kap 9 § föräldrabalken

Utredningen föreslår att föräldraskap enligt 1 kap 9 § FB ska, liksom när modern är gift med en man, presumeras för den kvinna som är gift eller registrerad partner med barnets mor. Likaså när ett barn tillkommer genom assisterande befruktning och eller när föräldrarna är gifta och en eller båda har ändrat könstillhörighet. Förslaget innebär ett

större fokus på äktenskapets rättsliga verkan snarare än föräldrarnas sexuella läggning eller kön, vilket bidrar till en mer inkluderande lagstiftning.

Nytt sätt att bekräfta faderskap och föräldraskap

Utredningen föreslår vidare att det ska göras möjligt för föräldrar som inte är gifta att kunna bekräfta faderskapet och föräldraskapet elektroniskt inom 14 dagar från barnets födsel. Båda föräldrarna måste godkänna fadern eller föräldern. Den elektroniska bekräftelsen ska göras i ett system som tillhandahålls och administreras av Skatteverket. För den kommunala verksamheten kommer förslaget att ha en betydande ekonomisk påverkan då det kommer att innebära minskad administration för kommunerna och därmed minskade kostnader för administrationen och personal. I förslaget framkommer att finansieringen ska ske genom medel från utgiftsområde 25 (Allmänna bidrag till kommunerna). Därtill kommer förslaget att ha en positiv påverkan för nyblivna föräldrar. Samtidigt kommer socialnämndens ansvar att träda in i de fall faderskapet eller föräldraskapet inte har bekräftats efter de första 14 dagarna vilket innebär en fortsatt viktig uppgift för socialnämnden att fortsatt utreda för att säkerställa att barn får en rättslig förälder. Förslaget kommer således inte att innebära en minskad ärendemängd vad gäller de ärenden som kräver en mer omfattande och fördjupad utredning för att kunna bekräfta ett faderskap eller föräldraskap.

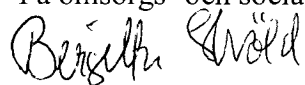
Nya regler om rättsgenetisk undersökning vid utredning av faderskap

Utredningen föreslår att Rättsmedicinalverket ska vara den aktör som utför rättsgenetiska undersökningar på uppdrag av socialnämnderna och att verksamheten ska vara anslagsfinansierad. Medel föreslås tas från utgiftsområde 25 (Allmänna bidrag till kommunerna). Förslaget innebär således att i de fall en socialnämnd tar initiativ till undersökningar kommer det inte att belasta den kommunala budgeten. Eftersom kommunerna i dag betalar för de rättsgenetiska undersökningarna kommer förslaget inte att få någon betydande ekonomisk konsekvens för kommunerna trots minskat bidrag från staten. Förslaget med att endast Rättsmedicinalverket ska utföra rättsgenetiska undersökningar motiveras av ett behov att kunna följa upp och kvalitetssäkra undersökningarna.

Förslag på fortsatt översyn

Lidingö stad är positiv till den översyn som görs av föräldrabalken och vill även lyfta fram ett behov av att se över delegationsförbudet som råder vad gäller nedläggning av faderskap (10 kap. 5 § socialtjänstlagen). I nuläget får ett sådant beslut endast fattas av socialnämnden och kan inte delegeras till ett utskott. Detta har motiverats av vikten av barnets rätt till sitt ursprung. Lidingö stad ser dock att den rätten skulle kunna tillgodoses även med ett beslut i ett utskott. Nuvarande ordning kan anses förlegad och motsvarar inte det moderna samhällets syn på integritet då kvinnors sexualitet exponeras i ett större sammanhang än nödvändigt. Flertalet många andra viktiga beslut fattas i dag av utskott, även denna fråga skulle kunna hanteras i samma ordning utan att barnets rätt till att veta sitt ursprung skulle äventyras.

På omsorgs- och socialnämndens vägnar:

Birgitta Sköld

Omsorgs- och socialnämndens ordförande

Richard Crole-Rees
Nämndsekreterare